

OMSVÄRMAD. Andrés Manuel López Obrador plockar fram kammen och rättar till håret innan han kliver upp på scenen. Hans sätt att röra sig bland folk och på ett enkelt sätt förklara vad han vill har bidragit till hans popularitet.

Historisk valseger i sikte för vänstern

MEXIKO: Han lovar att ställa sig på de fattigas sida och ligger långt före de klassiska partiernas kandidater i opinionsundersökningarna. Utmanaren och vänsterkandidaten AMLO kan vara på väg att skapa historia i Mexiko.

Den smala gången genom folkmassan fylls av fotografer och människor som lutar sig över stängslet. Andrés Manuel López Obrador, eller AMLO som han ofta kallas utifrån sina initialer, tar sig tid att hälsa och bli fotad av viftande mobilkameror. Innan han kliver upp på scenen plockar han fram en kam och rättar till det vita håret samtidigt som ropen skallar runt honom.

– Pre-si-dente! Pre-si-dente! Pre-si-dente!

Det är tredje gången López Obrador ställer upp som presidentkandidat och det är tydligt att han och många av hans anhängare redan ser det som tredje gången gilt.

– Alla kommer att få sin del och alla kommer att bli lyssnade på, men vi kommer att ge företräde åt de fattiga, deklarerar han.

Publiken i Los Reyes la Paz, ett fattigt samhälle i delstaten Mexiko, hurrar och applåderar. Löftena om att ställa sig på de fattigas sida är för många löften nog.

49-ÅRIGA MARIA TRINIDAD Pascual de Jesús har kommit för att visa sitt stöd. Hon, maken och deras åtta barn lever på att samla flaskor och glas i brist på jobb.

– Vi får se om han hjälper oss med utbildning till barnen. Det är vad vi vill, för nu måste vi betala inskrivningsavgift för varje barn

och det kan vi inte, berättar hon. López Obrador har varit en frontfigur inom mexikansk politik sedan sin tid som borgmästare i Mexico City 2000–2005. Han har kommit för att utmana makten från vänster, men inför årets val har han tonat ner retoriken och närmast sig mitten.

– Det är vad som har gett honom medelklassens röster och en möjlighet att stiga från 20 till 40 procent av väljarkåren, säger Marcela Brava Ahuja, professor i statsvetenskap vid universitetet UNAM.

Mexiko är ett av världens 20 mest ojämlika länder. De enorma skillnaderna mellan en rik elit och majoriteten av folket sticker

i ögonen och López Obradors vänner och sätt att tala på en nivå som fler kan känna igen sig i har bidragit till hans popularitet.

Missnöjet med den nuvarande presidenten Enrique Peña Nietos snart sex år vid makten är stort. Fortfarande finns ingen förklaring till försvinnandet av 43 lärarstudenter i delstaten Guerrero 2014, korruptionsskandalerna har avlöst varandra och förra året nådde antalet mord i landet en toppnot

Mexiko är ett av världens 20 mest ojämlika länder. De enorma skillnaderna mellan en rik elit och majoriteten av folket sticker i ögonen.

tering, samtidigt som över 36 000 personer enligt officiella siffror är försvunna.

López Obradors främsta löfte är att bekämpa korruptionen. På frågan om hur det ska gå till svarar han gärna att det viktigaste är att föregå med gott exempel.

– Jag kommer inte att tillåta korruption från någon. Det kommer inte att vara någon straffrihet, förklarar han för den jublande folkmassan i Los Reyes la Paz.

Att han tidigare under sin karriär inte kunnat utplåna korruptionen ens i sina egna led verkar inte spela någon stor roll för väljarna, som mer än något annat vill ha förändring.

– Resonemang är väldigt grundläggande: ”Ge honom en chans, vi har redan sett de andra, låt oss se vad han kan göra”, förklarar Brava Ahuja.

AMLO HAR DEKLARERAT att det kommer att bli slut på lyx och privilegier för politiker och lovat att sänka lönerna för såväl sig själv som kongressledamöter och höga tjänstemän, som kan tjäna hundratusentals kronor i månaden. Samtidigt vill han fördubbla såväl garantipensionen som minimilönen, som idag ligger på runt 40 kronor om dagen. Han har utlovat studiebidrag och fler jobb i utsatta områden och säger att satsningarna ska finansieras genom minskad byråkrati och stoppad korruption. López Obrador har kritiserats för sin förenklade bild av verkligheten,

men själv omfamnar han gärna populismstämpeln.

– Det kallas alltid populism när man gör någonting som gynnar majoriteten av folket. Men om att sänka lönerna för dem i toppen och höja lönerna för dem längst ner är att vara populist, så skriver jag gärna under på det!

Här bland sina kärnväljare tar han ut svängarna i betydligt större utsträckning än i tv-sända debatter och uttalanden, som han vet måste gå hem även hos företagare och mittenväljare.

– **HAN HAR** en väldigt förenklad diskurs för det är det som kommer att hjälpa honom bäst. Just nu behöver han inte några tydliga förslag, konstaterar Brava Ahuja.

López Obrador förklarar för folksamlingen att han inte tänker bo i presidentpalatset och att den extremt förmånliga pension som tidigare presidenter och deras familjemedlemmar nu åtnjuter ska avskaffas. Med ett finurligt leende fortsätter han med samma retorik: – Ännu en populistisk åtgärd: Jag kommer inte att kliva in i presidentplanet!

Det ska liksom regeringens helikopter säljas om han kommer till makten, vilket alla opinionsmätningar tyder på.

MELLAN 1929 och 2000 hade det nuvarande regeringspartiet PRI oavbruten makt, innan högerpartiet PAN tog över under två

mandatperioder. PAN:s kandidat Ricardo Anaya ligger nu två i opinionsundersökningarna, följd av PRI:s José Antonio Meade.

Utspelet om att López Obrador skulle försätta Mexiko i samma kris som Venezuela och att hans tid som borgmästare skulle ha varit en katastrof har inte fått fäste. Kampen om andraplatsen har i stället

”Det kallas alltid populism när man gör någonting som gynnar majoriteten av folket”

ANDRÉS MANUEL LÓPEZ OBRADOR

gynnat hans parti Morena, som i de senaste opinionsundersökningarna har lika stort stöd som PRI och PAN tillsammans.

– Det är ett kritiskt val, som handlar om fundamentala förändringar: en ny maktordning, en ny elit, ett nytt sätt att göra politik, säger Brava Ahuja.

SAMTIDIGT är hon osäker på i hur stor utsträckning utvecklingen i landet kommer att påverkas och om Morena kan lyckas hålla sig kvar i mer än en mandatperiod. – Det kan handla om slutet på en era, som markerar en grundläggande brytpunkt i historien för det

här landet, men också om ett avvikande val och att det sedan återgår till samma som alltid.

De många löftena riskerar nämligen att leda till besvikelse, även om López Obrador väntas fokusera på sociala satsningar om han kommer till makten.

HIMLEN är GRÄDASSIG och de som inte fått plats eller orkat tränga sig in framför scenen i Los Reyes la Paz står utspridda på grusplanen intill eller sitter på betonggläktarna en liten bit bort.

José Benito Trejo Ávila har ännu inte bestämt sig för vem han ska rösta på. Sist röstade han på PRI, men han är missnöjd över vad Peña Nieto har åstadkommit.

– Han lovade mycket och uppfyllde lite, plus att allting blev dyrare. Allt höjdes utom lönerna. Han är 74 år och arbetar som vaktmästare här på idrottsplanerna där kampanjmötet hålls, vilket ger honom runt 130 kronor i veckan. Han tror att det viktigaste för att minska fattigdomen är bra offentlig utbildning, men säger att alla politiker är likadana.

– De kommer till makten och glömmar allt som de har lovat.

EN BIT BORT fortsätter Mexikos favoritippade presidentkandidat sitt tal, innan han avslutar och tränger sig bort genom en hög-ljud folkmassa.

– Regeringen ska inte längre vara en kommitté för att serva en

rovrig minoritet. Regeringen ska representera hela folket, rika och fattiga!

Med sig på scenen har han kandidater till såväl kongressen som till lokala poster. Tusentals poster står på spel och det är allt annat än riskfritt. Sedan september har över 110 kandidater från olika partier runtom i landet mördats.

EFTER ATT KAMPANJMÖTET är slut dröjer sig Madeline Sánchez González, 21, och Manuel Cruz, 26, kvar och väljer tröjor med AMLO-tröck.

– Han hjälper fattiga människor och tror på människor som oss, som inte har så mycket pengar, säger Sánchez González.

Själv var hon tvungen att hoppa av sin utbildning i administration i brist på pengar och försöker nu hitta ett jobb istället. Ett studiebidrag skulle förändra situationen. Cruz säger att López Obrador är den enda de litat på, efter allt som PRI och PAN har gjort.

– Det viktigaste är att bekämpa korruptionen, som han upprepat under hela sin kampanj.

På plats i Los Reyes la Paz

Text och bild: **ÅSA WELANDER**

Fakta: Presidentkandidaterna i Mexiko

ANDRÉS MANUEL LÓPEZ OBRADOR
 ■ Parti: Morena
 ■ Koalition: Juntos Haremos Historia
 ■ Alder: 64

■ **Tidigare borgmästare** i Mexico City 2000–2005, då han genomförde flera sociala program. Säger att han ska utplåna korruptionen, att alla som vill studera ska få möjlighet till det och har öppnat för amnesti för människor som tvingats in i brott av nöd, som exempelvis opium-odlare. Vill dra tillbaka stora delar av utbildningsreformen men väntas behålla stora delar av den energireform han tidigare kritiserat starkt. Ligger långt före de övriga kandidaterna i opinionsundersökningarna.

■ **Citat:** ”Jag föreslår en enkel formel som innebär att göra slut på korruptionen, som är den cancer som håller på att förstöra Mexiko.”

RICARDO ANAYA

■ Parti: PAN
 ■ Koalition: Por México al Frente
 ■ Alder: 39

■ **Vill omorganisera** strategin för att bekämpa den organiserade brottsligheten, bekämpa korruptionen och ta bort preskriptionstiden för grovre brott. Vill även införa en ”tillräcklig” minimilön, minska antalet statsanställda, stötta entreprenörer och stärka Mexikos relation till andra länder. Säger att han ska tillsätta en autonom åklagare för att utreda nuvarande president Enrique Peña Nieto och satsa på digitalisering. Ligger på andra plats i opinionsundersökningarna.

■ **Citat:** ”Att Mexiko kommer att förändras är det ingen tvekan om. Majoriteten av landet vill inte veta av López Obrador. Jag vill ha ett Mexiko där regeringen styrs med årlighet.”

JOSÉ ANTONIO MEADE

■ Parti: PRI
 ■ Koalition: Todos por México
 ■ Alder: 49

■ **Tidigare utrikes- och finansminister** i Enrique Peña Nietos regering (PRI), samt energi- och finansminister i Felipe Calderons regering (PAN). Vill ha bättre utbildning och gymnasium för alla, offentlig sjukhus och bekämpa våldet och osäkerheten. Vill även jämna ut inkomstskillnaden mellan män och kvinnor och höja lärarlönerna. Står fast vid de reformer som genomförts under Enrique Peña Nietos regering. Ligger på tredje plats i opinionsundersökningarna.

■ **Citat:** ”Mexiko ska växa och skapa fler jobb som är bättre betalda.”

JAIME RODRÍGUEZ CALDERÓN (EL BRONCO)

■ Parti: Fristående
 ■ Alder: 60

■ **Guvernör** i delstaten Nuevo León och fristående kandidat som accepterades trots att många av underskrifterna som krävdes visade sig vara falska. Har tidigarefrämst kommit med kontroversiella utspel som skapar rubriker, såsom att han vill hugga av händerna på brottslingar som stjälar av det allmänna. I debatter även framfört förslag om att avskaffa minimilönen och införa baslön och att satsa på teknologi och digitalisering. Har legat runt tre procent i opinionsundersökningarna.

■ **Citat:** ”De andra tre är samma sak, det är de som har sugit blodet ur era pengar.”

